

Miss Ana Saksida
61-81 Grove Street
Brooklyn, N.Y. 11227

AMERICAN IN SPIRIT
IGN IN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco,
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg, Denver,

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER
Indianapolis, Florida, Ely, Pueblo, Rock Springs, all Ohio

NAD POLOVICO ŽENSK ZAPOSLENIH IZVEN DOMA

Prvič v zgodovini naše dežele je nad polovico odraslih ženskih zaposlenih izven domov, vključenih v redno delovno silo.

WASHINGTON, D.C. — Delavsko tajništvo je pretekli petek objavilo podatke o zaposlitvi v preteklem mesecu. Iz njih je razvidno, da se je število brezposelnih povzpelo od 5,9% na 6%, kljub temu je skupno število zaposlenih ženskih izven domov poraslo za 290.000. Prvič v zgodovini naše dežele je zaposlenih v redni delovni sili izven domov nad polovico vseh odraslih žensk.

Brezposelnost se v glavnem že od lani drži okoli 6%, pa pri tem niha nekaj navzdol in nekaj navzgor. V preteklem juniju je bila najnižje — na 5,7%, nato pa se je zopet dvignila. Posebno je poraslo število nezaposlenih med črno mladino, v septembru je bilo med njo brez posla 34,6%, med tem ko je bilo med vso mladino, črno in belo, brez posla le 16,6%.

Število žensk, ki so dobile zaposlitev, in število onih, ki so jo iskale, je v preteklem mesecu doseglo skoraj pol milijona. To je izreden porast ženske delovne sile, ki ga v Delavskem tajništvu sodijo, da je temu vzrok na eni strani zmanjšanje števila otrok v naših družinah, na drugi pa rastoče stremenje po povečanem dohodku, ki omogoča povečanje udobnosti življenja. Prav tako je k povečanemu vključevanju žensk v delovno silo pripomoglo novo gledanje na žensko v družbi. Ta ni več tako navezana na dom, na oskrbo družine, vzgojo otrok, gospodinjstvo jo manj zaposluje in ima tako več časa za delo izven doma.

Lani je bilo po uradnih podatkih 56% vseh odraslih žensk, vključno onih, starih izpod 20 let, zaposlenih celodnevno ali pa delno, pretekli mesec pa je bilo prvič nad polovico vseh nad 20 let starih žensk v redni, polni delovni sili.

Ko je poraslo število zaposlenih žensk, je število zaposlenih mladostnikov izpod 20 let padlo za 303.000, ker so bili končani posebni zvezni programi za zaposlitev mladine preko poletnih počitnic.

Med odraslimi moškimi je bilo v septembru letos brezposelnih le 4%, med odraslimi ženskami pa 6%.

Na splošno je bilo med belimi brez posla 5,3%, med črnimi pa 11,2%.

Ciprski vodnik bil sprejet pri Carterju

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Jimmy Carter je pretekli petek sprejel predsednika Ciprske republike Spyrosa Kyprianou in razpravljal z njim o položaju na Cipru in o možnostih ter načinih pomiritve med obojimi Grki in Turki.

Spor med Grki in Turki na Cipru je pomemben za ves Zahod, ker povzroča napetost med Grčijo in Turčijo ter tako hromi južno krilo obrambe NATO.

Vremenski prerok

Večina sončno in hladno. Najvišja temperatura okoli 58 F (14 C).

Novi grobovi

Alois Zura

Pretekli četrtek zvečer je umrl na domu svojega nečaka na 524 Karl Dr., Richmond Hts. 90 let stari Alois Zura, rojen v Sloveniji, od koder je prišel v ZDA pred 70 leti, po poklicu mizar, ki je bil pred leti znan zaradi gradnje številnih hiš ob East Blvd. in v Newburghu. Bil je samski ter je zapustil 11 nečakov in nečakinj. Bil je član ADZ št. 10. Pogreb je danes dopoldne iz Ferfolia pogrebnega zavoda na 5386 Lee Road v cerkev sv. Lovrenca ob 11., nato na Kalvarijo.

Frances Martich

V četrtek je umrla 87 let stara Frances Martich, roj. Udovich, vdova po leta 1973 umrlem možu Franku, mati Franka in Frances por. Rusnak, stara mati. Pred leti je bila zaposlena kot šivilja pri Fisher Body. Bila je članica Oltarnega društva pri Mariji Vnebovzeti, KSKJ št. 169, Podr. št. 10 SZZ in The Maccaebes 493. Pogreb je danes iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. v cerkev Marije Vnebovzete ob 9., nato na pokopališče Vernih duš.

Frank A. Sodnikar

V četrtek je umrl v Euclid General bolnišnici 67 let stari Frank A. Sodnikar, mož Marian, roj. Konchan, s katero sta vodila Merry-makers Cafe na Superior Avenue v letih 1941-1973. Pokojnik je sodeloval z Martinom Antončičem pri slovenski radijski oddaji in bil nekaj časa urednik angleške priloge lista Enakopravnost, ki je izhajal pred 20 leti v Clevelandu. Zapustil je tudi sina Franka M, hčer Mrs. Daniel Shillito in štiri vnukice (vnukinje). Bil je član ADZ št. 18 in Kluba slov. upokojencev v Euclidu. Pogreb je danes iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. v cerkev sv. Roberta ob 9.30, nato na Kalvarijo.

Billy Graham v Varšavi

VARŠAVA, Polj. — Katoliška cerkev je prijateljsko sprejela znanega ameriškega evangelijskega pridigarja in mu dala na razpolago svoje cerkve za njegove pridige na Poljskem.

Rodezijski obisk v ZDA vir raznih odmevov

Predsednika rodezijske vlade Iana Smitha bo sprejel državni tajnik Cyrus R. Vance v upanju, da ga pridobi za ameriško-britanski načrt o Rodeziji.

WASHINGTON, D.C. — Vlada predsednika Carterja je po daljšem premišljanju izdala pretekli teden vizi za vstop v ZDA članom izvršnega sveta Rodezije Iana Smitha in rev. N. Sithole-ju. V državah črne Afrike, zlasti pri sosedah Rodezije, je ta korak ZDA sprožil glasne in ostre proteste, četudi je Washington izjavil, da je zanj Smithova rodezijska vlada nezakonita.

Carter je pristal na prihod Smitha in Sitholeja v ZDA, ker ju je sem povabila skupina 27 zveznih senatorjev, katerim se ne more zameriti v času, ko so pred Senatom njegovi glavni zakonski predlogi. Vlada ZDA je ob izdaji viz izjavila, da ni marala za njihovo zavrnitvijo izgubiti kakšne možnosti za mirno rešitev rodezijske krize.

Ko je Smith zaprosil, da bi smel položiti venec pred spomenik neznanega vojaka na Arlingtonskem narodnem pokopališču, mu je bilo to odklonjeno, ker bi dajalo njegovemu obisku uradni značaj. Kljub takemu stališču je bilo iz uradnih virov potrjeno, da bo Iana Smitha sprejel na razgovor državni tajnik Cyrus R. Vance.

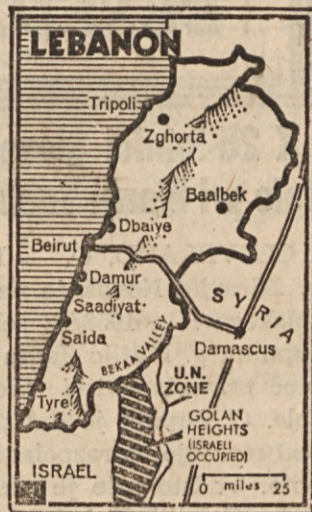
Nigerija ukinila izredno stanje

LAGOS, Nig. — Vlada je končala izredno stanje, ki je bilo proglašeno pred 12 leti v času, ko se je pleme Ibov uprlo in se hotelo ločiti od skupne države in ustanoviti svojo lastno — Biafro. Kljub začetnim uspehom so bili Ibo poraženi, njihovo ozemlje pa razdeljeno na štiri manjše dele.

Nigerija je po številu prebivalstva največja afriška država, z okoli 65 milijoni prebivalcev in z obsežnimi, bogatimi nahajališči olja. Dohodki od črpanja tega ji omogočajo pospešen gospodarski razvoj.

POLOŽAJ V LIBANONU SE ZMERAJ KOČLJIV!

Varnostni svet Združenih narodov je v petek v posebni resoluciji pozval k "notranjemu miru in k pomiritvi" v Libanonu, ker so sirijske čete deset dni z vsemi močmi obstreljevale krščanski del mesta Bejruta in ga ponovno napadle s pehoto. Premirje je bilo v soboto vzpostavljeno, toda sirijske čete imajo krščanski del Bejruta še vedno obkoljen in blokirani.

BEJRUT, Lib. — Obe bojujoči se strani sta sprejeli poziv Varnostnega sveta ZN in ustavili streljanje po 10 dneh medsebojnega uničevanja. Kristjanske milice so samozavestne, ker so uspešno vdrale splošen topniški napad sirijskih čet in odbile tudi dva napada sirijske pehote. Položaj je zaradi sirijskega pritiska postal skrajno kočljiv in pereč, ko so padle mine v neposredno bližino ameriškega poslanštva in ranile tam nekaj oseb. Izrael je nujno svaril Sirijo, naj preneha s svojim napadom na krščanski del Bejruta, ker bo sicer prisiljen priti temu na pomoč.

Carter se obrnil na Breznjeva

Položaj je postal tako nevaren, da je predsednik ZDA Carter preko "vroče zveze" opozoril nanj predsednika in vodnika Sovjetske zveze Breznjeva, pri katerem je bil prav tedaj v gosteh sirijski predsednik Asad. Temu je predsednik Carter poslal v Moskvi posebno pismo, v katerem ga je pozival, naj položi v Libanonu ne žene do skrajnosti.

Carterjev osebni stik z Breznjevim je dosegel, da je Sovjetska zveza podpirala resolucijo Varnostnem svetu ZN v petek in pripomogla k temu, da sta obe strani ta poziv sprejeli in

Iz Clevelanda in okolice

Uspel koncert—

"Fantje na vasi" so preteklo soboto zvečer navdušili polno veliko dvorano Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue s svojim koncertom. K res lepemu uspehu čestitamo zboru in njegovemu pevovodju Janezu Sršenu!

Kolumbov dan—

Danes je Kolumbov dan, s katerim počasti Amerika svojega odkritelja Kristofa Kolumba Zvezni, državni in okrajni uradi bodo zaprti. Poštne dostave danes ne bo.

Seja—

Klub slovenskih upokojencev na Holmes Avenue ima svojo sejo v sredo popoldne v Slovenskem domu. Po seji zabava. Vse članstvo vabljen!

Društvena seja—

Društvo sv. Ane št. 4 Ameriške Dobrodelne Zveze ima svojo redno sejo v sredo ob pol osmih zvečer v občajnem prostoru. Po seji zabava. Vse članstvo vabljen!

Prijeten obisk—

Preteklo soboto so se oglasile v uradu AD ga. Ančka Kokej s hčerko Marjanco in sestro Julko Stražar iz Toronto. Prišle so na koncert zboru "Fantje na vasi" in obiskale več tukajšnjih prijateljev in znancev. Gospa A. Kokej je rodom iz Dobrove pri Ljubljani, njen mož Frank pa iz Žirov. Lepa hvala za obisk!

Kanadčani se postavili—

Slovensko gledališče iz Toronta je v nedeljo popoldne podalo v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue opereto "Na planinah naših". Dvorana ni bila posebno dobro zasedena, toda poslušalci so bili izmenadeni nad odlično pripravlenim nastopom in dognanim podajanjem. Slovenskemu gledališču in njegovemu vodniku V. Čekuti tople čestitke in hvala za kulturni užitek.

Sole ostanejo zaprte—

Štrajkujoče šolsko osebje je ostalo na štrajku kljub odredbi sodnika Hanne, da se vrne v šole. Pogajanja med šolskim odborom in štrajkujočimi se nadaljujejo, toda šole bodo po vsem sodeč ostale ta teden še zaprte. Sodnik Hanna je vodriča štrajka Jamesa E. O'Mearo zaradi nepokornosti sodišču obsojil na 10 dni zapore in \$500 globe. Nastop kazni je bil odložen do jutri.

Seja—

Klub slovenskih upokojencev za Waterloo Road okolično ima jutri, v torek, ob enih popoldne sejo v SDD na Waterloo Road.

Pomožni jez se podrl: 7 delavcev mrtvih

SENECA, S.C. — Začasni jez, ki je omogočal delo na dnu jezera Keowee, se je pretekli petek nenadno podrl in zakrivil smrt 7 delavcev pri gradnji.

Ameriško mornariško letalo se ponesrečilo v Čilu

SANTIAGO, Čile. — Pretekli petek se je v gosti megli ponesrečilo ameriško mornariško letalo 10 milj južno od Santiaga. Treščilo je v plamenih na zemljo, pri čemer je bilo 18 oseb, pripadnikov vojne mornarice ZDA, mrtvih.

Letalo je sodelovalo v skupnih vojaških vajah ZDA, Čila in Peruja.

PROPAGANDA IN RESNICA O DOSEŽKIH CASTROVE VLADE NA KUBI

S prihodnjim 1. januarjem bo preteklo 20 let, odkar je Fidel Castro prevzel vlado na Kubi in uvedel tam trdo komunistično diktaturo. V teh 20 letih se je na Kubi veliko spremenilo, nekaj na boljše, nekaj pa tudi na slabše. Somišljeniki in podporniki Castra navajajo samo dobre strani in govori o silnem napredku, ki da ga je Kuba dosegla v dveh desetletjih Castrove vlade. Norman Luxenburg, načelnik ruskega oddelka na University of Iowa je proučil položaj na Kubi pred Castrom in ga primerjal s sedanjem ter objavil o tem zanimiv članek, iz katerega posnemamo naslednje ugotovitve.

In pri tem opozori na stvarna dejstva.

Med mnogimi primeri začne v svojem sestavku s komunističnim poročilom posebne Domove študijske skupine (12. maja 1977), ki jo je vodil kong. J. Bingham, demokrat iz New Yorka. V tem poročilu je rečeno, da je bilo na Kubi pred Castrom "okoli 187.000 študentov" in da je pismenost v času Castra porasla od 25% na preko 99%. N. Luxenburg ugotavlja na temelju podatkov Združenih narodov in ZDA, da na Kubi pred Castrom stvarno ni bilo le 187.000 študentov, ampak okoli en milijon, pismenih ni bilo le 25%, ampak precej preko 75%.

Časopis Time je 13. marca trdil, da je umrljivost dojenčkov na Kubi le 29 smrti na tisoč velik uspeh Castrove vlade. Podatki povedo, da je bila leta 1959, ko je Castro prevzel oblast na Kubi, ta umr-

ljivost 32 na tisoč, ena najnižjih na svetu ter da je bila znižana v letih 1939-1959 od 99 na 32 na tisoč. V Castrovi dobi je bila umrljivost otrok še v letih 1971-1972 pod ono v dobi pred Castrom. Španija in Portoriko, ki sta imeli 50 otroških smrti na tisoč leta 1959 napram 32 na Kubi, sta to v zadnjih 20 letih zmanjšali na 14 oziroma 24, torej daleč pod ono na Kubi. Kuba je torej pod Castrom v tem pogledu odpovedala v primeri z ostalim svetom.

Zagovorniki Castra radi zmanjšajo število političnih jetnikov na Kubi. Tako jih je New Internationalist v svoji letošnji juljski številki navedel le "nekaj sto", Castro sam pa je 7. septembra 1978 na tiskovni konferenci nakazal, da utegne dovoliti kakim 3.000 političnim jetnikom zapustiti Kubo. Organizacija ameriških držav je med tem ocenila, da je na Kubi okoli 20.000 poli-

tičnih jetnikov.

Poleg pripravljenosti sprejeti napačne podatke in jih podajati naprej so prenekateri izmed onih, ki navajajo Castrove uspehe, pod močnim vplivom dveh temeljnih zmot. Prva od teh je mnenje, da je bila Kuba pred Castrom zaostala država Tretjega sveta, podobna drugim malim državam Karibskega področja. Dejansko Kuba one dobe ni bila tipična država Tretjega sveta, niti tipična država Karibskega področja. Po kakršnemkoli merilu, ali po številu študentov v srednjih šolah, po številu zdravnikov z ozirom na število prebivalstva ali po številu mladih dojenčkov, po številu telefonov in televizijskih sprejemnikov ali po narodnem dohodku na osebo je bila Kuba leta 1959 daleč pred katerekoli drugo državo Karibskega področja in Tretjega sveta.

(Konec sledi)

NAROČNINA:

Združene države:
\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 meseca
Kanada in dežele izven Združenih držav:
\$30.00 na leto; \$15.00 za pol leta; \$8.00 za 3 meseca
Petkova izdaja \$10.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$30.00 per year; \$15.00 for 6 months; \$8.50 for 3 months
Friday Edition — \$10.00 for one year.

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

No. 147 Monday, Oct. 9, 1978

Poseg podjetij iz Slovenije na Koroško vznemirja nemške nacionaliste

Dokler je bila južna Koroška pretežno kmetijsko področje z malo ali nič industrije, njeno slovenstvo ni bilo tako ogroženo, kot je postalo v trenutku, ko so se Nemci odločili razvijati na Koroškem industrijo in pritegniti vanjo nemško delavstvo. Slovenski kmet na Koroškem je bil v precejšnji meri neodvisen in se je tako lažje upiral nemškemu pritisku. Slovenski delavec in uradnik, državni, deželni ali občinski, sta bila v težavnejšem položaju. Odvisna od nemškega gospodarja, sta z javnim kazanjem svoje slovenske zavesti tvegala izgubo svojih služb, če je bil nemški gospodar narodno nestrpen.

Mesta in večja naselja na južnem Koroškem so pod nemškim pritiskom in ob nemških vabah Slovencev v "nemški krog" ob ponujanju raznih ugodnosti postopno dobivala čisto nemški zunanji značaj. Četudi je v njih še precejšnje število Slovencev, ti svoje narodne pripadnosti ne kažejo, če jo že kar naravnost ne tajijo. Prenekaterim je zagotovljeni "vsakdanji kruh" važnejši od rodu, od narodne pripadnosti, od zvestobe izročilom očetov in dedov.

Iz mest in trgov se širi ponemčevanje na okolico, ko tudi kmet ni več tako neodvisen, kot je bil nekdanj. Tudi nanj se povečuje pritisk od strani po Nemcih obvladane gospodarstva in javnih uprav. Vsi ti skušajo slovenske starše zadržati pred kazanjem slovenske narodne zavesti in pred vzgajanjem svojih otrok v njej.

Nemci so uporabljali za germanizacijo svojo gospodarsko moč proti Slovincem po vseh delih Slovenije, dokler so bile slovenske dežele v sklopu Avstrije. Nemški nacionalizem, prepojen s pangermanski idejami in načrti je hotel v preteklem stoletju ponemčiti vso slovensko zemljo in si preko nje zgraditi trdno pot, "most" do Jadranskega morja, kjer bi naj Trst postal nemško mesto, nemško oporišče za širjenje nemškega vpliva in moči dalje proti jugu. Ponemčenje Koroške, Štajerske in Kranjske, Goriške in Trsta naj bi ustvarilo in utrdilo pot dalje na jug in jugovzhod. . .

Slovensko narodno prebujenje je zavrlo nemško prodiranje na slovensko zemljo na Kranjskem, južnem Štajerskem, na Goriškem in Tržaškem še v času cesarske Avstrije. Slovenski vodniki so uspeli rešiti slovenskega kmeta in obrtnika iz gospodarske odvisnosti od Nemcev, njihovih podjetij, denarnih in drugih ustanov. V glavnem so to dosegli s pomočjo združništva in organiziranja slovenskega kmeta in obrtnika.

Na Koroškem je bil uspeh teh naporov skromen in še to, kar je bilo doseženega je bilo uničeno po izgubljenem plebiscitu leta 1919. Nemci so trdo pritiskali na slovenski živelj na Koroškem, pokoriti so ga skušali v prvi vrsti s svojo gospodarsko močjo. Vedeli so in vedo, kaj pomeni kruh, kaj pomeni dobra, stalna služba za delavca in uradnika, pa tudi za vsakega drugega, ki mora služiti vsakdanji kruh za sebe in za svojo družino.

Gospodarski pritisk je v prvi vrsti uspel potisniti slovenstvo iz mest in trgov v osrednjem in v južnem delu Koroške. Le sorazmerno majhen del Slovencev na Koroškem je bil dovolj trden, da se mu je upr. Vodniki nemškega pritiska na Koroškem se dobro zavedajo vrednosti in moči, ki jo jim nudi nadzor nad gospodarstvom v njihovih načrtih za uničenje "ostankov slovenstva" na Koroškem.

Ko je slovensko podjetje "Gorenje" hotelo postaviti eno svojih tovarn v Pliberku pred nekaj leti, mu tamkajšnje oblasti za to niso dale dovoljenja. Tovarna, ki bi imela lastnike v SR Sloveniji, se je zdelo Nemcem prenevarna.

Zadnje čase je nekaj drugih slovenskih podjetij pokazalo zanimanje za južno Koroško in možnosti razširitve svoje dejavnosti severno od Karavank. To je vzbudilo zaskrbljenost pri vodnikih nemštva, posebno pa pri Heimatwehru. Izdal je posebno izjavo, v kateri poziva koroške oblasti, naj preprečijo odpiranje "jugoslovanskih obratov" na Koroškem.

Izjava je naslovljena na koroško deželno vladno in posebej omenja tovarno v Brnci, lastnino podjetja Elan v Sloveniji, ter tovarno celuloze v Rebrci, ki je že dolgo v hudih finančnih težavah, pa so ji pred kratkim ponudili rešitev iz Slovenije.

Koroški "brambovci" govorijo v svoji izjavi o gospodarskem odpiranju Koroške proti Jugoslaviji, o gospodarskih prizadevanjih, ki "škodujejo gospodarstvu in ogrožajo prihodnost in mirni razvoj koroškega naroda", to doganjajo — pravijo brambovci v omenjeni svoji izjavi — namreč pospešuje "slovenizacijo" tega ozemlja.

Prav kriza tovarne celuloze v Rebrci je vodnikom nemško-nacionalistične svobodnjaške stranke izvabila hude proteste na račun vladne politike, ki dopušča vlaganja

nje tujega kapitala v južnokoroška podjetja. V nekaj bolj mili obliki so protestirali proti dopuščanju poseganja podjetij iz Slovenije na južno Koroško tudi drugi nemški nacionalistični politiki. Vlado v Celovcu in na Dunaju opozarjajo na "posebno obmejno lego" južne Koroške, ki jo je treba upoštevati pri vsej gospodarski dejavnosti.

Protesti nemških nacionalističnih vodnikov kažejo očitno, kje je boleča točka v položaju koroških Slovencev — v njihovi gospodarski odvisnosti od Nemcev. Kdor se gospodarsko ne čuti trdnega in neodvisnega, ne more biti svoboden in izpričevanju svoje narodnosti in svojega mišljenja.

Ljubljana ima brez dvoma različne možnosti in pota, da na tih, miren in neopazen način pomaga koroškemu Slovincem k večji gospodarski trdnosti in neodvisnosti. Nekaj možnosti pomoči na tem področju imamo Slovenci tudi izven Slovenije. Pomoč Slovencev v ZDA in v Kanadi naj bi bila osredotočena in vključena v programe in napore Mohorjeve družbe v Celovcu, ki je brez dvoma najtrdnjša in najpomembnejša ustanova Slovencev na Koroškem.

BESEDA IZ NARODA

K 25-letnici Slovenske šole pri Mariji Vnebovzeti

CLEVELAND, O. — Pokojni g. Zdravko Novak je na koncu šolskega leta 1952/53 šel prosit župnika g. Matijo Jagra za pomoč pri ustanovitvi Slovenske šole. G. župnik je dal prostoro pod cerkvijo na razpolago za soboto. Vodstvo šole je prevzel g. Peter Golobič, ki je bil že v Sloveniji nadzornik šol v novomeškem okraju. Učiteljska mesta pa so prevzeli: gđc. Anica Nemeč, sedaj ga. Knez, gđc. Mary Kosem, sedaj ga. Celestina, in g. Slavo Oven. Petje je poučeval g. Rudi Knez. Začelo se je z dvema razredoma in 23 učenci. G. Slavo Oven je odšel maja 1954 v Kalifornijo na novo službeno mesto, g. Golobič je zbolel, dekleta sta se poročila in prišle so nove moči, da so nadaljevale začeto delo.

Ko je prišel g. Jože Varga za kaplana v našo faro, je pričel tudi s pomočjo pri Slovenski šoli. Priradili so "Nastop Miklavža" in Materinsko proslavo v Slovenskem domu na Holmes Ave.

V sedmem šolskem letu so se starši združili v šolskem odboru za pomoč pri vzdrževanju šole. Priradili so piknik, ki jim je uspel. To leto je bilo vpisanih 66 otrok in sicer v otroškem vrtcu in treh oddelkih. Bilo je razgibano leto, saj so bile kar štiri prireditve: v novembru Slomškova proslava, v decembru Miklavževanje, v marcu Marijanska akademija in v maju Materinska proslava. V juliju pa je bil zopet piknik, katerega nismo več izpustili. V tem letu se je g. Zdravko Novak zaradi slabega zdravja umaknil in njegovo mesto je prevzela gđc. Jožica Pavli.

Po prihodu g. Jožeta Godine, novega kaplana pri faro, smo zamenjali šolski odbor za Odbor slovenskih mater. Delo so nadaljevale v prid otrok Slovenske šole. Po odhodu g. kaplana pa so starši pomagali pod imenom Odbor staršev. Naloga oziroma skrb tega odbora je, da pomaga pri prireditvah in skrbi za finančno pomoč. V času, ko je bil med nami g. Godina, smo šli z otroci na razne izlete, katere imajo še vedno v spominu.

Od leta 1970, ko nam je g. župnik Viktor Tomc odprl vrata farne šole — za kar smo iskreno hvaležni — imamo šolo v šolskem posloju. Skrbimo, da otroci ne stikajo po razredih. Občutek, da so v šoli, jim pomaga pri sprejemanju snovi in pri disciplini.

Stevilo otrok se suče zadnjih par let med 80 in 100. Imamo otroški vrtec in še pet oddelkov. Pouk v naši šoli se prične ob pol desetih in se konča ob dvanajstih. Zadnje urje je priprava za nastope in pevška vaja, kar vse vodi g. Rudi Knez.

To so zgosteni podatki o Slovenski šoli pri Mariji Vnebovzeti. V poletju je minulo že 25

let od pričetka te skromne ustanove, ki budi v otrokih ljubezen do materinskega jezika. Veliko otrok se je srečalo in spoznalo, starši in učitelstvo je skupno delalo za dobro teh otrok. Za vse to bodimo Bogu iskreno hvaležni in se mu zahvalimo v nedeljo, 15. oktobra, pri sv. maši, katera bo darovana prav v ta namen. Sv. maša bo pri Mariji Vnebovzeti ob pol 11h.

Pridite nekdanji učenci naše Slovenske šole in s sedanjimi učenci izrecimo našo skromno zahvalo! Vas vse vabi
Odbor staršev

Agnes Kern nas je za vedno zapustila

CLEVELAND, O. — Dne 28. septembra je umrla Mrs. Agnes Kern, ki je bila že dalj časa bolna. Rodila se je v Calumetu, Michigan. Bila je poročena z dr. Frankom J. Kernom, ki ga vsi dobro poznamo. Oče Agnes Kern, Mathias Vertin, je bil bratranec škofa Johna Vertina in tako je bila pok. Agnes Kern daljna sorodnica škofa Johna Vertina v Marquetteu. Na to je bila Agnes Kern zelo ponosna. Podpisani sem večkrat obiskal dr. Franka J. Kerna. On in njegova žena Agnes sta rada govorila o Baragovi deželi, kjer sta škof Baraga in škof John Vertin misijonarila.

Pogrebna sv. maša za Agnes Kern je bila v cerkvi sv. Križa v ponedeljek, 2. oktobra. Spremlja jo je na zadnji poti do pokopališča Vernih duš č. g. Martin J. Scully. Tam smo ob grobu molili skupno njeno zadnjo poslovljeno molitev in je bil njej podeljen zadnji blagoslov.

Mrs. Agnes Kern nam bo ostala nepozabljena in spominjali se je bomo v molitvi.
Jože Vrtačnik

V spomin rajnemu dr. Jacobu Gustinčiču

EUCLID, O. — V ponedeljek, 25. avg., mislim, da je marsikdo izmed bralcev Ameriške Domovine na večernih oddajah TV slišal in videl nesrečo v zraku, ki je v San Diegu, Calif., zahtevala 146 žrtev. Naslednji dan me ena Gustinčičevih hčera, Irene Lanese, telefonsko pokliče in pove, da je v tej strašni nezgodi bil tudi njen brat dr. Jacob J. Gustinčič in da bodo njegove telesne ostanke pokopali tu. Naj omenim, da je pred 4 leti, 30. avgusta 1974, bil njen (Irene Lanese) nadebudni 9-letni sin James Martin ubit na tračnicah železnice. Tako so v štirih letih imeli kar dve tragediji v Gustinčičevi rodbini, znani mnogim rojakom v Euclidu in drugnd. Njihov dom na 18800 Aby Ave., z obsežnim vrtom, je dokaz marljive delavnosti očeta Jakoba, mati Jennie je znana kot tajnica Društva sv. Kristine KSKJ št. 219 skozi 30 let. V tej

družini, dva sinova in dve hčeri, so znani po svoji nadarjenosti. Vsi so obiskovali farno šolo sv. Kristine, sinova "Joseph High School" — žive v bližini — hčeri Lilian in Irene pa tudi katoliško "High school". Brat David se je odločil za dentista in z doktorsko diplomom služi sedaj kot vojak, podpolkovnik v San Antonio, Texas. Pred nekaj tedni so imeli (vsi so poročeni) družinski sestanek na domu svojih staršev. Kdo bi si tedaj mislil, da se poslednjič skupaj.

Zrtev te letalske nesreče, rajni Jacob, je huda izguba ne samo za družino, ampak nam vsem, ki smo ga poznali, pa tudi na znanstvenem polju bo pogrešan.

Svoje študije je z odliko končal na Case Institute of Technology 1. 1963 in prejel doktorat v "electrical engineering". Bil je avtor knjige "Electronics Text Book" in članka o antenah, ki je bil nedavno objavljen v Smithsonian Magazine. Po poroki — poročil se je v Clevelandu, v zakonu nista imela otrok — je odšel v Kalifornijo in je bil kot pomožni profesor prideljen University of California v Los Angelesu. Kot svetovalec je večkrat letel v Evropo. Tudi poslednji polet iz Los Angelesa v San Diego je bil poslovni.

Težko se je zživeti, da ta nenadna nesreča je prekinila njegovo — človek bi sodil, da ima še polovico življenja pred seboj — delovanje, ki je spolnjenval nova odkritja v tej stroki. Kakšen udarec ženi, staršem, sestram, bratu in vsem, ki so bili v sorodstvu z njim. Z njimi delimo bol vsi, ki smo ga poznali in smo prijatelji, znanci spoštovane Gustinčičeve rodbine.

Vem, da ni mogoče z besedo dati izraza bolečini, ki jo čutiljo prizadeti, ki so z družinskimi vezmi povezani, ob tako nenadni ločitvi, ko je smrt pretrgala vse vezi. Iztrgala je člen verige družinskega kroga — ljubljenega moža, sina, brata, strica, prijatelja, znanca v tem vidnem, otipljivem stanju, med nami ga več ni. . .

Kaj naj v tolažbo ob tem težkem stanju človek razmišlja? Zakaj, zakaj se je to moralo zgoditi? Človek je priklenjen na dve dimenziji, ki jima pravimo: prostor in čas. Vsi znaneci, ki jih je ista določitev, kot nas, ki zdaj v tem času in prostoru bivamo, pa bo tudi delo prihodnjih rodov enak, ki jih še ni, da smo samo — v primeri večnosti — le za hip časa in na kraj priplejeni na ta planet Zemlje, ki imamo vsi enako usodo, da eni v dolgi bolezn, ki si želijo konca, dočakajo višje življenje let, so mladi, ki bi se želeli uživati čutno veselje, bogati, revni, nadarjeni, učenjaki, nepomembni, postenjakji in zločinci, — vse nas je enak konec, vseh prejšnjih, sedanjih in v bodočih rodovih.

Koliko izmed nas, ki krožimo s tem planetom Zemlje okrog Sonca, bo še živih čez 100 let? In z večnostjo, kaj je ta doba sto let v primeri! Če bi bilo res, da, ko nas — v kolikereh primeru — smrt zemškega prekinjenja konča tisto, kar je v vseh nas, boj za ohranitev življenja, dejanje, ki je s smrtjo vsega konec, o potem bi bilo res, kar je v neki dramati rekel par stoletij pred Kristusom Grk Sofokle: "Roditi se ne je najboljšje" bila vrednota, ki bi si jo zaželel vsak izmed nas, ko mora sprejemati in nositi stiske življenja, ko mora doživljati razočaranja, žalosti, trpljenje, nerazumevanje.

V človeški oblasti tega ni mogoče spremeniti. Je bil in bo to delež vsega človeškega rodu. Zakaj se je moralo to zgoditi, da se je pripetila ta nesreča? Človeški um tega ne more spoznati, če mu Bog dopušča, da se zgodi ta strašna preizkušnja? Samo v luči Razodetja človek išče odgovora. Ze starozavezni pevec, ki posreduje božjo besedo v psalmu, ima to sklepanje:

Moja dela so že videla
tvoje oči,
že so vpisana v tvoji
knjigi vsa;
določeni so bili dnevi,
preden je prvi napočil.

Kako težko so umljivi načrti,
o Bog,
kako so vsi skupaj ogromni.

Če bi jih štel, več jih je
kot peska;
če bi prišel do konca,
bi bilo
spricho tebe, ko da nisem začel.

(Psalm 138, 16-17)

Iz tega vidika sklepamo, kako in zakaj mu je smrt bila v teh okoliščinah — slučajna, ali določena, ne vemo? Le to verujemo, da se mu življenje ni uknilo, le spremenilo, s časnega v večno! Ločeni od njega vidne navzočnosti, duhovno pa povezani z njim v spominu in molitvi, smo združeni z njim. Kako daleč od njega nas loči čas, da se družimo z njim v večnosti — ne vemo. Gotovi smo le, da smo vsi določeni za to, kar je nekaj trenutkov pred nami on že dosegel. Naj žalost, osamljenost še tako stiska srca ob tej ločitvi, ko vsi, ki poznamo Gustinčičeve, delimo z njimi njihovo bol. Vem, da vsak od njih znancev in prijateljev bi v kelih bridkosti, ki ga v teh dneh doživljate, rad lajšal bol z dejansko tolažbo, ki bi lajšala in osladila težke preskušnje, v katerih se nahajate.

Samo z vidika vere, ki ste mu preskrbeli krščansko postat, da je videl smoter življenja je — večnost! Upajmo, da je že dosegel tisto, kar nam že za starozaveznim prerokom apostol sv. Pavel ponavlja: "Da človekovo oko ni videlo, uho ne slišalo in v človeško srce nikdar ne prišlo to, kar je Bog pripravil njim, ki ga ljubijo." Za preostale, ki obljukujete njegov odhod, naj tudi tista beseda, ki jo je apostolom v slovesu ločitve pri Zadnji večerji izrekel — velja tudi vam — "Vaša žalost se bo spremenila v veselje."

Sočustvujoč z vami želim preostalim tolažbe, rajnemu ohranimo lep spomin, večni mir in pokoj naj mu Bog podeli!

M. T.

Še vedno mu je dolgčas po rudniku

PUEBLO, Colo. — Matt Savoren je letos obhajal 90-letnico rojstva še trden in zdrav, poln življenja. Rodil se je v Sloveniji pod cesarjem Francem Jožefom, pa odšel v svet in prišel v Ameriko, ko bi moral "iti služiti cesarja". Dolgih 47 let je kopal premog pod zemljo vesel in zadovoljen in po rudniku mu je še vedno dolgčas, četudi je že dolgih 30 let, odkar je bil kopal zadnji premog.

Kljub letom je še vedno trden in živahen. Pravi, da se je trdnosti navzel pri trdem delu v rudniku. Delo človeka utrjuje in mu ohranja zdravje, je prepričan Matt. Nikdar mu ni bilo treba iskati pomoči pri zdravniških. Prvič se je to zgodilo, ko je bil star skoraj 86 let. Rad pripoveduje, kako je bilo nekdanj v rudniku, ko so vozilke vlekli mule, ko ni bilo sedanjih strojev in varnostnih naprav. Rudarji so bili prijatelji s podganami in jim dajali hrano, ker so jim služile v svarilo pred nevarnostjo, ker so to čutile preje kot ljudje in so bežale pred njo. Dvakrat ga je v rudniku zasulo, pa je obakrat prišel srečno iz njega.

Matt je velik prijatelj živali, te se je navzel, ko je delal v rudniku z mulami. Če človek s temi ni bil prijazen, so mu postale lahko nevarne, ne da bi mu le nagajale pri delu.

Močno ga je prizadela smrt žene Aptonjje, rojene Sedmak v Koritnicah pri Knežaku v Sloveniji. Dočkala je 79 let. Zapustila je sorodnike Mr. in Mrs.

Louis Fabec v Clevelandu, O. Mati Mrs. L. Fabec je bila njena sestra.

Mattu Savorenu čestitke k visoki starosti v zdravju z željami, da bi zdrav in zadovoljen dočakal še mnogo rojstnih dni!
AD

Begin govori trdo za domačo javnost?

WASHINGTON, D.C. — Vodniki zunanje politike so prišli do zaključka, da predsednik izraelske vlade Begin navaja trda stališča za pomiritev z Arabci v glavnem za domačo javnost, da pa bo popustil, ko bo prišlo do odločilnega trenutka.

IZ NAŠIH VRST

Wickliffe, O. — Ko pripravljate posebno številko Ameriške Domovine v počastitev F. J. Lauscheta, se pridružujem tudi jaz s svojimi čestitkami. Naj bi dobri Bog blagoslovljal delo našega velikega rojaka in ves njegov trud za slovenski narod.

Mrs. Mary Stusek

Sudbury, Ont. — Prosim, da vključite tudi najine pozdrave v posebno izdajo AD. To je res lepa zamisel in bi se naj vsi spomnili tega našega uglednega rojaka, rodoljuba Franka J. Lauscheta. Zeliva mu še mnogo zdravih let!

Vid in Marija Rovanske

Cleveland, O. — Slovenska oddaja na radiu "Glas Amerike" je bila ukinjena točno eno leto. Na prizadevanje sen. F. J. Lauscheta je bila obnovljena. To je dosegel mož z ugledom, mirnim in odločnim delom. Slovenci smo mu zatorej lahko hvaležni!

Valentin Potočnik

Minneapolis, Minn. — Hvala za opozorilo, da mi bo potekala naročnina na naš priljubljen list. Tu Vam pošiljam naročnino za eno leto in prispevek v tiskovni sklad, saj je Ameriška Domovina res potrebna in vredna naše podpore.

F. Medved

Fannystelle, Man. — Prilagam Vam naročnino za eno leto za Ameriško Domovino, list, ki mi je zelo pri srcu, saj sem njegov naročnik že 48 let. Želim Vam, da bi dobili dovolj novih naročnikov, da bi mogli list še dolgo izdajati.

John Roth

Cleveland, O. — Hvala za obvestilo. List mi je zelo všeč in zato pošiljam enoletno naročnino. Želim Vam veliko uspeha!

Karolina Kess

Cleveland, O. — Pošiljam Vam enoletno naročnino in prispevek v tiskovni sklad. Lep pozdrav in obilo uspeha pri Vašem zaslužnem delu za slovenski narod!

Frances Kosem

Salem, O. — Prihodnji mesec mi počete naročnina, tu Vam pošiljam novo za eno leto. List v redu prejemam. Lepo se bere, kar piše Janez v sestavkih "Hodil po Koroški sem deželi".

Varujmo naš list, dokler ga še imamo! Kaj bi mi stari Slovenci brali, če ne bi imeli ljube Ameriške Domovine?

Prilagam nekaj v tiskovni sklad in za "pozdrav F. J. Lauschetu".

Pozdrav vsem rojakom in vsem pri Ameriški Domovini!

Agnes Možina

Walpole, Mass. — Težko pišem, pri 81 letih človek res ni več posebno okreten. Ameriško Domovino rad berem in Vam pošiljam tu naročnino za pol leta in nekaj za tiskovni sklad. Lepo pozdravljeni od Vašega zvestega naročnika!

August Petronek

IDEALIZEM SLOVENSKE DUHOVŠČINE NA KOROŠKEM

Krščanska kulturna zveza v ni dobi in ravno tako v času Celovcu je l. 1968 izdala 496 tretjega rajha, ko je leta 1941 strani obsegajočo knjigo z naslovom "Naši rajni duhovniki", katere vsebuje "kratke orise njihovega trudapolnega dela in življenja. Krščanska kulturna zveza v Celovcu je namreč tega leta obhajala kot naslednica Slovensko krščansko-socialne zveze za Koroško, poznejše Slovenske prosvetne zveze, 60-letnico svojega obstoja. Knjigo je založila Družba sv. Mohorja v Celovcu in je v nekaj izvodih še na voljo.

V uvodu knjige "Naši rajni duhovniki" beremo med drugim: "Sestdeset let zgodovine koroških Slovencev! Bila so to desetletja polna življenja, pa tudi polna bridkega trpljenja. Bila so leta dveh svetovnih vojn, leta izseljevanja slovenskih družin, leta, v katerih so zapirali, preganjali in pobijali slovenske ljudi po naših koroških dolinah in vaseh. Bila je to velika doba narodnega prebujenja, doba nešteti verskih in kulturnih prireditvev, doba močnega političnega hotenja, doba, v kateri so zvezetele in delovale naše gospodarske in zadržne organizacije ravno tako, kot je bogato cvetelo versko življenje po naših farah in družinah".

"Nad vse pa je bila ta doba velika in močna v družnem sodelovanju med našimi duhovniki in našimi laiki, prosvetarji, gospodarji, kmeti, politiki na občinski in deželni ravni. Vse je družila ena sama misel: mati, domovina, Bog! Imeli so jasne poglede na vsa življenjska vprašanja vere in naroda in se nikdar niso zgubljali v brezplodnih razpravljanih. Nikdar niso iskali sebe, vedno so živeli le delu, idealizmu, trpljenju za vero in narod."

V knjigi je zbranih 78 spominov na rajne slovenske duhovnike, ki so delovali v prvih šestdesetih letih tega stoletja na Koroškem. Podani so tako, kakor jih je bil zapisal rajni tinjski prošt Anton Benetek. Ko je prošt Benetek 1965 umrl, so dobili v njegovih zapuščini med drugim 36 kratkih življenjskih njegovih rajnih sobratov. Družba sv. Mohorja se je odločila, da te življenjske izdaje, in sicer v nespremenjeni obliki, dodala pa jim je še spomine na druge sobrate-duhovnike, v kolikor so manjkali, tako da je podoba slovenske duhovščine iz prvih 60 let tega stoletja razmeroma popolna.

Letos, 1978, pa je Krščanska kulturna zveza v Celovcu obhajala 70-letnico svojega obstoja. Celovški katoliški slovenski tisk je pisal občasno o obhajanju tega jubileja. Vsebuje pa tudi pred kratkim izšla jubilejna številka, izdana ob 30-letnici "Našega tednika", glasila Narodnega sveta koroških Slovencev, omembe vreden prispevek tudi o današnjem križevem potu večine slovenskih duhovnikov na Koroškem. Prispevek ima naslov "LIK KOROŠKEGA KAPLANA "ČEDERMACA". Obsega polno stran "formata Našega tednika" in nosi šifro K.C. Uvod v ta prispevek pa je takle:

"Zgodovina koroških Slovencev je v bistvu obenem zgodovina naših slovenskih duhovnikov. Saj je bila usoda slovenskega ljudstva na Koroškem vedno tesno povezana z usodo njegovih duhovnikov. Duhovnik je dostikrat kot edini klicar sredi svoje "gmajne" bodril svojo čredo ter jo branil pred raznovrstnimi raznarodovalnimi ukrepi velenemstva v deželi. Ni čuda, da je politična oblast v vseh kakoroli kritičnih časih vedno segla najprej po slovenskih duhovnikih ter jih ali izgnala ali zapirala. Tako se je postopalo v 1. svetovni vojni, tako v plebiscit-

ni dobi in ravno tako v času tretjega rajha, ko je leta 1941 večina naših slovenskih duhovnikov romala v zapore ali v koncentracijska taborišča. Tako je hovega trudapolnega dela in življenja. Krščanska kulturna zveza v Celovcu je namreč tega leta obhajala kot naslednica Slovensko krščansko-socialne zveze za Koroško, poznejše Slovenske prosvetne zveze, 60-letnico svojega obstoja. Knjigo je založila Družba sv. Mohorja v Celovcu in je v nekaj izvodih še na voljo.

Netiti med ljudstvom nezaupanje do duhovnika, to je bil vedno cilj nekaterih gibanj in raznarodovalnih (nemških) organizacij. Ob takih poniževalnih okoliščinah je sredi trpečega naroda v zgodovini rastele lik idealista slovenskega duhovnika na Koroškem."

Tudi letošnji počitniški študijski tečaj za ameriško slovensko mladino je v veliki meri uspeh dela zlasti pa krščanskega idealizma vrste slovenskih duhovnikov in katoliških laikov ter slovenskih šolskih sester, zbranih pod vodstvom ravnateljice Družbe sv. Mohorja v Celovcu prelata dr. Janeza Hornboecksa. Zelo jih je skrbel ta prvi tečaj v njihovi sredi in pod njihovo odgovornostjo. Najprej jih je težilo izredno obsežno pripravljalo delo na vseh straneh in krajih, potem pa izvedba tečaja samega. Čeprav se niso vozili z mladino povsod po Koroškem in po Sloveniji, so jih vendar imeli vedno v mislih ter jih spremijali v svojih skrbih. Vsi od prvega do zadnjega so storiili vse, kar so mogli. Se vedno velja, kar je bilo rečeno na sestanku v Baragovem domu v Clevelandu ob svoječasnem obisku g. ravnateljca dr. J. H. v Clevelandu: Mohorjeva, v Celovcu kakor zlasti tudi njen letošnji počitniški študijski tečaj za slovensko mladino v Celovcu je vse skupaj "velik kup dobrih volj". In dokler je tako, se ne bojmo prihodnosti!

Janez Sever

Ladja kapitana Scotta

V Temzi trohni zasidrana ladja "Discovery", s katero je pomorščak Scott plul na Antarktiko. Prvo britansko znanstveno raziskovalno ladjo, opremljeno za plovbo v neugodnih podnebni razmerah Antarktike, so zgradili leta 1901. Na njej je slavni kapitan Robert Falcon Scott odplul na prvo antarktično odpravo.

Po podatkih obrambnega ministrstva bi potrebovali okoli pol milijona funtov za popravilo ladje, ki je zdaj že štiri desetletja spominski muzej za antarktične raziskave kapitana Scotta. Ne navadni muzej obišče okoli četrt milijona turistov na leto, zdaj je ladijski trup nujno potreben popravila.

"Discovery" je po prvi plovbi samo še enkrat (leta 1929) peljala odpravo na Antarktiko. Potem je bila nekaj časa šolska ladja, vsa povojna leta pa je muzej.

Brzjavke skozi Zemljo

Fiziki iz raziskovalnega laboratorija pomorskih sil ZDA so sporočili, da proučujejo praktično uporabnost "radikalno novega telegrafa", s katerim bi sporočila pošiljali skozi Zemljo, ne pa okoli nje, kot doslej.

Novi telegraf bi deloval po sistemu zifriranih snopov atomskih delcev nevtrinov. Ti delci, ki potujejo s svetlobno hitrostjo, imajo veliko prodorno moč in lahko prodrejo skozi Zemljo, ne da bi pri tem oslabei. Komunikacijski sistem na podlagi nevtrinov bi omogočal popolno tajnost sporočil, poleg tega pa nanj ne bi vplivale vremenske razmere, atomske eksplozije in sončne pege. Fiziki radiološkega laboratorija pomorskih sil menijo, da bi bil "nevtrinski telegraf" še posebej primeren za prenos tajnih vojaških sporočil.

Razgovor z jugoslovanskim oporečnikom

Mahajla Mihajlova uvrščajo poleg Djilasa in skupine okrog revije "Praxis" med najvidnejše predstavnike jugoslovanskega oporečniškega gibanja. Začelo se je leta 1965, ko je po povratku v študijskega potovanja in Sovjetsko zvezo opisal svoje vtise v knjigi "Moskovsko poletje 1964", v kateri je zapisal, da so sovjetska koncentracijska taborišča nastala še pred nemškimi. Na zahtevo sovjetskega poslanika v Beogradu je bil postavljen pred sodišče in obsojen na pet mesecev zapora pogojno. Ko je nato hotel ustanoviti neodvisno revijo, ga je to stalo leto dni zapora. Leta 1974 je bil znova aretiran, češ da je v zahodnem svetu objavil "za državo nevarne" članke. To pot je dobil sedem let ječe. Zaradi nevdružnih razmer v zaporu — ledeno mrzla samica, brez postelje in nezadostna hrana — se je ponovno zatekel h gladovni stavki. Leta 1977 je smrtno nevarno zbolel. Prepeljali so ga v bolnišnico. Istega leta v novembru je bil pomiloščen. Prejel je celo dovoljenje za potovanje v inozemstvo. To je izkoristil časnikar švicarskega tednika "Die Zeit" F. J. Raddatz in mu zastavil več vprašanj.

RADDATZ: Jugoslavija velja v zahodnem svetu za milejšo in bolj demokratično državo kot so druge vzhodnega bloka. Kakšne izkušnje imate glede ječ v Jugoslaviji?

MIHAJLOV: V nekem smislu se res Jugoslavija razlikuje od vzhodnega bloka, ne pa glede ječ, saj ne pozna staleža političnega jetnika. Z vsemi ravna kot s kriminalci.

Koliko je političnih kaznjencev?

Točnega števila nihče ne ve, bo pa med 600 in 1000.

Kakšne so jetniške razmere? Vaše so morale biti posebno težke.

Z menoj so na splošno korektno postopali, nihče me ni tepel. Zapor v Stari Gradiški na Hrvaškem pa so strašni. Pravo koncentracijsko taborišče. Zaporniki morajo opravljati najtežja telesna dela.

Ste bili tudi vi tam?

Ne. Toda tudi v naši ječi nam niso ustregli, da bi bili politični kaznjenci združeni na istem kraju. Spočetka je bil vsakdo od nas v samotni celici, kar za dalj časa tudi jugoslovanski zakon ne dovoljuje.

Vi ste oporečnik. Čemu oporekate?

Pravijo, da sem anarhični liberaler, kar je nesmisel. Nisem politična osebnost. Zaprli so me vedno na podlagi tega, kar sem pisal.

Toda, kar ste pisali, je bilo političnega značaja.

Je po vašem že politika, če napišete nek komentar?

Nočem vas napraviti za politika, vendarle vi niste ne pisatelj ne pesnik.

Sem politično zavzet pisec. Prav. Toda kakšno stališče zavzimate do marksizma? Bil sem presenečen, ko sem v nekaterih vaših delih zasledil zahtevo po socializmu.

Če me že hočete na vsak način opredeliti, naj povem, da sem krščanski socialist. V vzhodni Evropi se v danih razmerah ne more biti drugače kot socialist. Toda če je že treba to označiti v širšem pomenu, sem najprej demokratični socialist.

pomeni politična demokracija istočasno tudi gospodarske demokracije. Vendar je demokracija velikega pomena, ker odpira mirno pot do demokratičnega socializma.

Torej praški vzorec? A ta je bil še vedno marksistično obarvan.

Seveda, Dubček ni mogel kaj drugega reči, toda razvoj bi šel sam od sebe proti demokratičnemu pluralizmu. To dokazuje primer evrokommunizma, ki ima kar "grozen" vpliv na Vzhod in Zahod, tudi na Beograd.

No, kako bi vi opredelili vpliv evrokommunizma na Zahod?

Levičarske sile na Zahodu, ki zahtevajo široke socialistične reforme, ne odstopijo od svojih zahtev tudi takrat ne, kakor postane očito, da bi reforme, za katere se ženejo, povzročile zastoj v gospodarskem razmahu. Pri tem je opažati zanimivo nasprotje: glasne aktivistične skupine mladih ljudi na Zahodu se nagibajo k totalitarnemu mišljenju, medtem ko zahtevajo njihovi sovrstniki na Vzhodu kljub nevarnosti za zdravje in življenje svobodo mišljenja, F. J. Raddatz in mu zastavil več vprašanj.

S tem svojim gledanjem se bistveno razlikujete od skupine "Praxis" (v Beogradu, op. ur.), kajti filozofi te skupine menijo, da bo v razvitejšem marksizmu tudi več liberalizma.

Od skupine "Praxis" se povsem razlikujem. Vendar je v njej opazen velik razvoj v smeri pluralizma.

Toda pri nikomur od njih ne boste mogli brati stavka kot je npr. vaš: "Stalin ni naključje zgodovine, zasnovan je bil že v Leninu, ta pa v Marxu."

Tudi oni v Beogradu že tako mislijo, le da je to komajda znano, saj je njihova revija že tri leta prepovedana. Naj vas pri tem opozorim še na drug pojav: vera, tudi nevezana na Cerkev, postaja velik dejavnik tudi pri jugoslovanski mladini (kot je v ostalem v vseh državah vzhodnega bloka, vključno Sovjetsko zvezo). Vera da človeku zavest samostojnosti. Čuti se neuničljivega tudi kot posameznik, močan proti neumnim šikanam raznih funkcionarjev ali smešnim zakonom. V teh ljudeh se poraja spoznanje, da družba ne oblikuje posameznika temveč obratno. Zaprite sedaj koga, ki ima to prepričanje in po njem živi, težko mu boste prišli do živega...

Ali se Jugoslavija v tem kaj razlikuje od drugih držav vzhodnega bloka?

Da in ne. Kar zadeva človekove pravice, so tri važne razlike: vsakdo lahko zapusti Jugoslavijo razen tistih, ki jim tega policija ne dovoli. Razmeroma malo je takih, ki ne dobe potnega lista, pet do šest tisoč, medtem ko je v Sovjetski zvezi domnevno prav toliko takih, ki ga dobe. V Jugoslaviji se lahko kupi vse inozemske časopise z izjemo tiska, ki piše proti Jugoslaviji. V Jugoslaviji tiskajo ogromne količine verskega tiska, toda dobi se ga lahko le v cerkvah. To so tri velike razlike. Pri procesih in sodstvu pa je povsod enako.

In svoboda prepričanja?

V Jugoslaviji je seveda ni. Kdor prebira jugoslovanski tisk, bo lahko ugotovil, da je ves usmerjen v to, da prepreči drugače mislečim, da bi svoje lastno prepričanje kakorkoli izrazili. Djilas celo meni, da imajo danes na Poljskem ali Madžarskem več svobode prepričanja. Svobode tiska v Jugoslaviji ni.

Vse, kar ste povedali o Jugoslaviji, pomeni končno, da imamo zelo zmotne predstave o Titovem režimu, ki se dejansko

svojsko ne razlikuje od ostalih držav vzhodnega bloka.

Vsak posamezen sistem je v jedru stalinističen. Obstajajo le različne stopnje. Če bi te ocenjevali z ozirom na pluralizem in enostrankarski sistem, je seveda Jugoslavija bliže pluralizmu kot npr. Bolgarija.

Vendar ste sami — oziroma Djilas — malo prej rekli, da vlada ta čas na Poljskem in Madžarskem večja svoboda mišljenja, torej večja odprtost.

Ali poznate novo knjigo Edwarda Kardelja "Samoupravni pluralizem"? Temeljna misel te knjige je, da v Jugoslaviji sploh ni enostrankarskega sistema, temveč pluralistični samoupravljalni sistem. To seveda ni res. V isti zvezi trdi, da povzročajo pluralizem odtujenje, kar imam za velik nesmisel.

In zakaj se vračate potem v dežele, v kateri v doglednem času še ne bo svobode, kjer kot pisatelj ne morete obstajati?

Trdno sem prepričan, da se bo Jugoslavija spremenila. Deset let že Jugoslavljanji odhajajo v svet, vse mogoče so tam brali, mnogo tega došli, sprejeli. Jugoslavija bo ohranila svojo neodvisnost od Sovjetske zveze le, če bo to svobodo priznavala.

Po povratku iz ZDA se vračate s tega vašega prvega potovanja na Zahod kot v kako veliko ječo, morda pa tudi v kako majhno...

Vsi moji prijatelji so tam, v Zagrebu, Beogradu, povsod. Od tam bom še naprej pisal in verjetno mi bodo še naprej moje spise tiskali samo na Zahodu. Ne bojim se, da bi me sedaj zaprli. Pravzaprav se jim ne splača, obsoditi me. Nazadnje sem dobil sedem let, a čez tri leta so me izpustili. Moj temeljni problem je duhovna revolucija. To pa ni nikak politični problem. Pač pa pritiskajo name po materialni plati. Tako so mi npr. odvzeli pravico do stanovanja. V Jugoslaviji se z odzvemom te pravice lahko poseka človeka kot drevo s sekuro, da postane razvalina. Morda je na Zahodu to težko doumeti, a je tako!

Smrad cigaretnega ogorka

NEW YORK. — Človek pokadi cigareto povprečno v šestih minutah, približno ura pa mine, preden se izgubi vonj po tobačnem dimu. Za vsako cigareto je treba izmenjati okoli 50 kubičnih metrov zraka na uro in na vsako pokajeno cigareto.

To je treba upoštevati predvsem v prostoru s klimatično napravo, ker ni res, da v klimatiziranih pisarnah ni težav s prezračevanjem zaradi tobačnega dima. Kot učinkovito sredstvo proti dimu v zaprtih prostorih priporočajo posebne sesalke.

Dopisujte v Ameriško Domovino, sporočajte vse zanimive novice o rojstvih v svojih nasebinah!

Dragi čitatelji!

Za 20. oktober 1978 bo Ameriška Domovina tiskala posebno spominsko izdajo, posvečeno bivšemu zveznemu senatorju Franku J. Lauschetu.

Tiskana bo en tečen pred slavnostjo 28. oktobra, ko bo novo poslopje z državnimi uradi v središču mesta Clevelanda dobilo ime po F. J. Lauschetu. Zvečer bo na banketu na Cleveland State University pod pokroviteljstvom Slovenian American Heritage Foundation (SAHF) petkratni ohijski guverner vključen v Dvorano slave te ustanove (SAHF).

Mi bi radi, da bi bil vsak čitatelj lista Ameriška Domovina povezan s tem monumentalnim dogodkom počastitve našega legendarnega državnika tako, da bi dal v posebno "zbirateljsko izdajo" tega lista glas s pozdravi F. J. Lauschetu. Mi smo prepričani, da bodo to izdajo AD čitali tisoči Amerikancev vseh povsod in jo hranili kot spomin zgodovinskega dne in kot poročilo o življenju F. J. Lauschetu.

Osebnih pozdravi z imenom in naslovom v mastnem tisku običajne velikosti 10 točk bodo \$5. Za \$10 bosta ime in naslov natisnjena v črakah, ki jih rabimo za naslove večjih sestavkov in poročil v listu.

V pozdravu za \$30 je mogoče dodati imenu in naslovu še posebno sporočilo za ta enkratni dogodek.

Oglasi naj bi bili v uradu najkasneje v četrtek, 12. oktobra 1978, če le mogoče pa preje.

Pomagajte nam, prosimo, napraviti ta dogodek za dan, ki ga Frank J. Lausche ne bo nikdar pozabil, in za dan, ko bo svet vstal in priznal slovenske ljudi, ki so ponosni, da dajo priznanje enemu od svojih.

Vaš vdani
JAMES V. DEBEVEC,
predsednik
American Home
Publishing Co.

Dve stoletji do novega jezika

Britanski lingvist Burchfield, ki je glavni urednik angleškega "Oxfordskega slovarja", trdi, da se čez 200 let Amerikanci in Britanci ne bodo mogli več sporazumevati med seboj brez slovarja, ker angleščina v ZDA doživlja tako velike spremembe. Po njegovih besedah se bosta britanska in ameriška verzija angleščine v prihodnjih dveh stoletjih razvijali v tako različnih smereh, da bosta postali različna jezika.

Po Burchfieldovem mnenju je povsem napačno stališče, po katerem se čedalje večji vpliv množičnih komunikacijskih sredstev, še posebej pa televizije, zmanjšujejo razlike med obema verzijama angleščine. Jezik se namreč najbolj razvija in spreminja pod vplivom novih pojavov, ker hkrati z njimi nastajajo tudi nove besede. Velike razlike nastajajo tudi zato, ker na ameriški celini živi več etničnih kultur, ki se med seboj močno razlikujejo.

Prijatelj's Pharmacy
AID FOR AGED PRESCRIPTIONS
St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE OHIO.

MALI OGLASI

House For Sale
3 bedroom single. Modernized. In St. Clair area. Nice clean street.
391-0443 (146-147)

Hiša naprodaj
Hiša s 3 spalnicami, z aluminiem opazena na mirni ulici v St. Clair okolici ugodno naprodaj. Kličite 431-3160.
(146-147)

Dobi se grozdje in med pri Franku Černivcu na 605 E. Main St., Madison, Ohio.
(146-147)

Apartment for Rent
2 bedrooms. Upstairs. Paid utilities; garage. 268-2162 evenings, 752-1000 ext. 249 days.
(146-147)

Hiša naprodaj
Enostanovanjska hiša v okolici St. Clair in E. 65 St., 3 spalnice, velika kuhinja, z aluminiem opazena, je nujno naprodaj. Kličite 531-2948.
(146-150)

Stanovanje samo odraslim
Petsobno stanovanje oddajo samo odraslim. Privatni vhod. Kličite 361-0352.
(x)

Automobile Tires For Sale
Two H-78-14 steelbelted, excellent condition, \$30 each. Call 361-4088, ask for Jim.
(x)

Dohodninsko posestvo
Na E. 53. cesti, vse pokljeteno, 2 in pol garaži.
Zidane hiše v Euclidu
Zidana kolonialna, 3 spalnice, dvojna garaža, družinska soba.

UPSON REALTY
UMLA
499 E. 260 St. 731-1070
Odprto od 9. do 9.
(x)

Wanted
Garage for 1 car. Call after 5:00 p.m. — 481-9257.
(145-149)

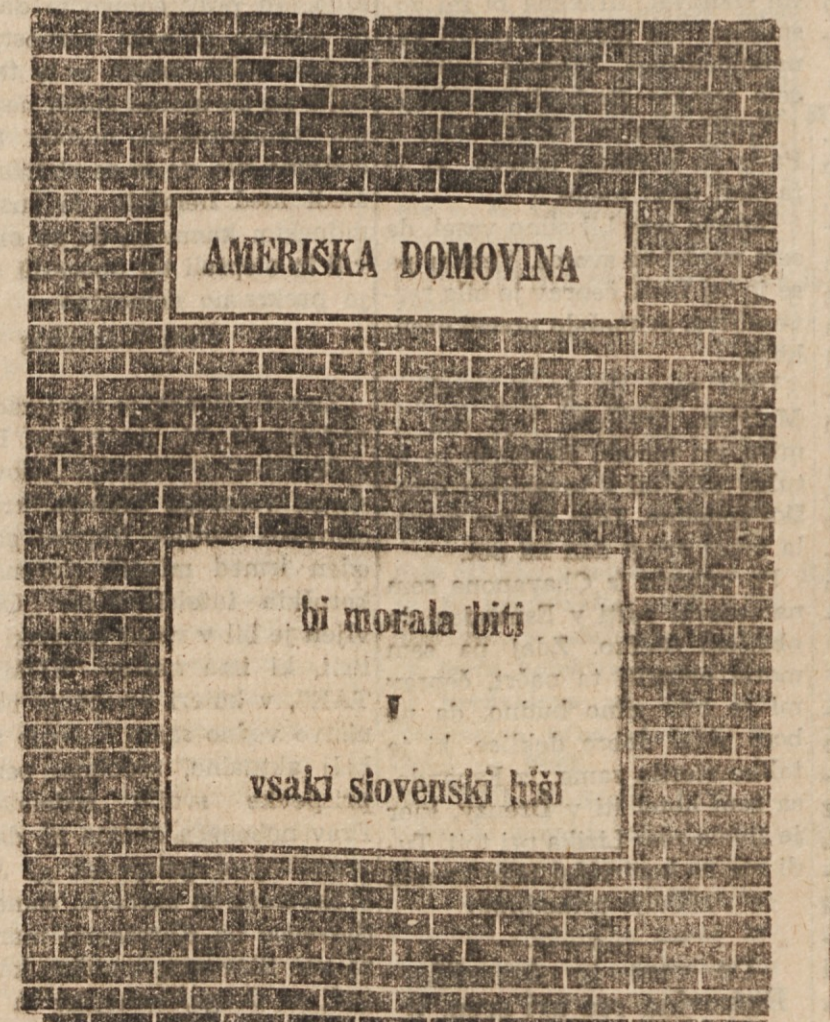
Car For Sale
1972 Mercury Comet. \$350.00
Call 361-4088, ask for Jim.
(x)

Stanovanje oddajo
Tri neopremljene sobe in kopalnico oddajo odrastlim, garaža po želji, na E. 71 pri St. Clair Ave. Kličite 361-0989 po 4. uri.
(145-151)

Delikatna trgovina
Zaradi boleznin v družini je naprodaj na E. 185 St. delikatna trgovina za \$8,000. Kličite med 1. in 6. pop. 481-5314.
(145-148)

Apartment For Rent
4 rooms/for rent, up, no children or pets. Pensioners preferred. — Call 431-1215.
(143-147)

Hiša naprodaj
Dvodružinska hiša, 5-5, z novim ogrevom, preprogami, dobro ohranjena, je naprodaj. Kličite tel. 391-0988.
(143-147)

BREZ DOMA

Hektor Malot

"Povedala ti bom to, kar sem sama slišala. To boš gotovo verjel. Pred enim mesecem sem nekoga jutra delala v pralnici, ko je nenadoma vstopil v hišo neki možič ali bolje gospod. Barberin je bil doma. 'Ali ste vi Barberin?' je vprašal z naglasom, ki je pričal, da je tujec. — 'Da,' je odvrnil moj mož, 'jaz sem.' — 'Ali ste vi tisti, ki je našel pred leti v Parizu v ulici Breteuil otroka in ga vzel za svojega?' — 'Da.' — 'Kje je zdaj ta otrok?' — 'Kaj vam to mar?' je odvrnil Barberin."

"Če bi dvomil o njenem pripovedovanju, te 'ljubeznive' besede, ki jih je dejal Barberin, so mi bile zadosten dokaz, da mi pripoveduje natančno to, kar je bila slišala."

"Dobro veš, da se v pralnici sliši vse, kar kdo govori v kuhinji. Ker sta pa govorila o tebi, sem še bolj pazljivo poslušala. Da bi boljše slišala, sem se približala steni, a pod mojimi nogami je počela veja. 'Ali nisva sama?' je vprašal gospod. — 'Moja žena je tam,' je odvrnil Barberin. — 'Prevroče je tu,' je dejal gospod. 'Pojdiva ven.' — 'Odsila sta in šele čez kake tri ali štiri ure se je Barberin vrnil sam. Lahko si misliš, kako sem bila radovedna, kaj sta se pogovarjala Barberin in neznanji gospod, ki je morda bil tvoj oče. A Barberin ni hotel odgovorjati na moja vprašanja. Povedal mi je samo, da ta gospod ni bil tvoj oče, da pa te išče za tvojo družino.'"

"Kje pa je moja družina-Imam mater? očeta?"
"Prav tako sem jaz vprašala Barberina. Odvrnil mi je, da ne ve ničesar. Rekel mi je samro, da gre v Pariz, da te poišče pri starem muzikantu, ki mu je dal naslov v Parizu, v ulici Lourcine pri nekem drugem muzikantu, ki se imenuje Garofoli. Dobro sem si zapomnila to ime. Zapomni si ga tudi ti."

"Bodi brez sksbi; predobro ga poznam. Odkar je Barberin odšel, ti ni nič več sporočil?"
"Ne. Nedvomno te še vedno išče. Tisti gospod mu je dal sto frankov in gotovo mu je pozneje dal še več. To in pa lepi povoji, v kateri si bil povit, pričajo, da je tvoja družina bogata. Ko sem te zagledala ob ognjišču, sem mislila, da si že našel starše in prav zato sem domnevala, da je Matija tvoj pravi brat."

V tem trenutku je šel Matija mimo vrat. Poklical sem ga:
"Matija, moji starši me iščejo! Družino imam, resnično družino!"

Čudno, Matija, kakor se je zdelo, ni bil tako vesel in navdušen kakor jaz. Povedal sem mu tedaj vse, kar mi je pripovedovala mati Barberin.

X.
To noč sem prav malo spal. Kako sem se veselil ob misli, ko bom zopet počival v postelji, kjer sem spal kot otrok in kjer sem prebil toliko noči v sladkem in brezskrbnem snu! Kolikokrat sem mislil na to posteljo in na to toplo odejo, ko sem hodil po svetu in prenočeval pod mihim nebom, ves premražen in premočen od rose.

Ko sem se ulegel v posteljo, sem takoj zaspal, ker me je bilo utrudilo in izmučilo dolgo potovanje in razburila ječa. Kmalu pa sem se zopet prebudil in nisem mogel več zaspati.

Moja družina!
Mislim sem nanjo, ko sem zaspal. Sanjal sem o tej družini, o očetu, o materi, o bratih in sestrah. Živel sem za trenutek z njimi, ki jih še nisem poznal. Čudno! Matija, Lizika, mati Barberin, gospa Milligan, Artur, vsi so pripadali tej moji novi družini. Vitalis je bil moj oče. Vstal je od mrtvih in bil silno bogat. Našel je zopet Zerbina in Sladko, ki ju niso požrli volkovi.

Mislim, da ga ni človeka, ki bi ne imel še takih sanj, da bi v nekaj trenutkih doživel to, kar se je zgodilo v več letih. Vsem je znano, kako živi ostanejo ti občutki še potem, ko se je človek prebudil iz sanj.

Ko sem se prebudil, sem v mislih še enkrat videl vse tiste, o katerih sem sanjal tako živo, kakor da bi bil z njimi še prejšnji večer. Popolnoma razumljivo je torej, da nisem mogel več zaspati. Polagoma pa so se sanje zgubile, ostala pa je resničnost, ki me je še bolj razburjala in mi ni pustila spati. Svoji so me iskali, a moral sem k Barberinu, če sem hotel do njih.

Ta misel je grenila moje veselje. Rad bi videl, da bi Barberin ne imel nobenega stika s to zadevo. Nisem pozabil besed, ki jih večkrat ponavljal: "Kdor bo vzgojil tega otroka, bo imel od tega korist."

Barberin me ni pobral na cesti iz usmiljenja in tudi vzredil me ni iz ljubezni. Storil je to samo zato, ker sem bil povit v dragocene povoje in je zato upal, da ga bodo nekoč nagradili moji starši. Ker ta dan ni prišel dovolj hitro, me je prodal Vitalisu. Zdjaj me je hotel prodati očetu.

Kakšna razlika med njim in materjo Barberin! Ona me ni ljubila zaradi denarja. Kako rad bi uredil tako, da bi nagrado bodila ona namesto Barberina.

Čeprav sem si še tako lomil glavo in se premetaval po postelji, nisem mogel najti nobene rešitve. Vedno bolj me je dražila misel, da me bo Barberin izročil staršem, ki se bodo njemu zahvaljevali in ga nagradili.

Za zdaj res ni bilo mogoče storiti še nič. Moral sem se pa vdati v usodo. Ko bom med svojci, bom že vse uredil. Povedal bom, kdo izmed obeh zasluži zahvalo in nagrado. Ker bom postal bogat, bom imel tudi pozneje še priliko, da se izkažem hvaležnega materi Barberin.

Najprej sem se torej moral zanimati za Barberina. Poiskati sem ga moral v Parizu, kajti mati Barberin ni vedela drugega kot to, da je v Parizu. Kje bi ga mogel najti, o tem ni imela niti pojma, kajti Barberin ni bil izmed tistih mož, ki ženam povedo za vsak korak. Odkar je odšel, se ni več oglasil niti s pismom; tudi ni poslal nobenega sporočila po kakem rojaku zidarju, kakor je to delal prej.

Kje je stanoval v Parizu? Mati Barberin ni vedela ničesar gotovega. Povedala mi je le naslov treh prenočišč, kjer je večasih stanoval. Bržkone bi mi gospodarji teh mogli povedati kaj natančnejšega. Mogoče najdem celo tankaj Barberina samega.

Vrniti sem se moral torej v Pariz in poiskati tistega, ki je tankaj iskal mene.
Gotovo sem bil silno vesel, da sem zvedel za svojce. Vendar pa se je tej vesti, čeprav je bila razveseljiva, primešalo precej grenkobe.

Upal sem, da bova mogla z Matijem preživeti več dni v miru pri materi Barberin in bitukaj oživljaj s tovarišem otroške spomine. Zdjaj pa sva morala takoj drugi dan na pot.

Po odhodu iz Chavanona sem nameraval oditi v Esnandes, da obiščem Štefko. Zdjaj pa sem moral opustiti ta načrt, čeprav mi je bilo silno hudno, da ne bom videl dobre deklice, ki je toliko storila zame. Iz Esnandes sem hotel iti v Dreuzy, kjer je živila zdaj Lizika pri teti. Tudi nje ne bom videl tako kmalu.
(Dalje prihodnjic)

Če vam je Ameriška Domovina res pri sreju, ji pridobivajte nove naročnike!

"ŠE POLJSKA NI PROPADLA"

Nekaj bežnih vtisov s štirnajst dnevnega potovanja po Poljski, ki sta ga organizirala v drugi polovici letošnjega avgusta Emil Tokraz, lektor za slovenščino na univerzi v Sosnovicju pri Katovicah, in Stefan Pinter, profesor na Slovenski gimnaziji v Celovcu.

"Jeszcze Polska nie zginieła" (Še Poljska ni propadla) so zapeli leta 1797 legionarji generala Jana Henryka Dabrowskega, daleč proč od nesrečne domovine Poljske, ki so jo leta 1795 imperialistične velesile Avstrija, Prusija in Rusija izbrisale s političnega zemljevida. S to tretjo delitvijo Poljske so dokončno nameravale rešiti ta neprijetni problem. A Poljaki so preživeli vse tri države in leta 1918 so zopet dobili samostojnost. Leta 1939 sta se dogovorila Hitler in Stalin za četrto delitev Poljske. A leta 1945 je Poljska spet vstala, kot pravljčni ptič Feniks se je dvignila iz lastnega prahu. Tokrat v mejah države Piastov, ki so vladali že pred kakimi tisoč leti temu ponosnemu, očarljivemu kulturnemu narodu, ki je moral v svoji bridki zgodovini pretrpeti toliko kot malokateri narod v Evropi.

Iz ruševin je nastal novi Gdansk (bivši Danzig), iz ruševin je nastal novi Wrocław (bivši Breslau), nacistična taborišča Auchwitz, Birkenau, Majdanek in druga so ostala kot vpijoči pričevalci grozot, ki jih je rodila zverinska podivjanost Hitlerjevega herenfolka. Tudi Poljake so hoteli nemški nacisti iztrebiti, z napadom na poljsko oporišče Westerplatte pri Gdansku ob 4.46 uri 1. septembra 1939 se je začela druga svetovna vojna. A junaško kot so se branili poljski vojaki na teh "poljskih Termopilah" proti mnogokratni nemški premoči, tako junaško se je uprl ves poljski narod uničujo in po krvavi zmagi leta 1945 je začel složno obnavljati svojo izkvarjeno in upuščeno domovino.

Marsikomu na zahodu se zdi čudno, zakaj da ima katoliška Cerkev na Poljskem tako moč. Če se pa bolje seznaniš z zgodovino tega naroda, tudi to ni nič "čudnega". Ko so si tuji vladarji razdelili Poljsko med seboj in zapisali narod poginu, je ostala Cerkev zadnji branik zatiranih; predvsem v kraljevski Frusiji in carski Rusiji, zlasti pa še v letih od 1939 do 1945. Središče goreče poljske vernosti je Censtohova. Črna Mati božja je kraljica zavetnica Poljske, cele Poljske kot državne skupnosti, ne poedincev. Njene podobe, ovenčane z belo-rdečo poljsko zastavo vidiš v cerkvah cele države. Pri njej črpajo moč, ona je hkrati simbol poljskega naroda. In prav gotovo je dajala ta iskrena globoka vernost, ki jo je v naših krajih le še težko najti ali pa morda sploh ne, temu veličastnemu narodu tiste čudežne sile, da so se obdržali v sredi med nemškim in ruskim miškim kamnom, da so obnovili in olepšali ter obogatili svojo prekrasno domovino.

Jože Wakounig

Zgornji članek je izšel zadnji nedeljo, tj. 24. septembra 1973, v 39. številki "Nedelje", slovenskega verskega tednika krške-celovške škofije. Napisal ga je eden izmed mladih slovenskih koroških intelektualcev. Objavljen je bil v redni tedenski koloni, ki ima naslov "KOMENTAR", v kateri priobčuje uredništvo vedno samo časovno najbolj aktualne, sodobne, pereče prispevke svojih sodelavcev. Prav nobenega dvoma ni, da tu ponatisnjeni prispevek g. Jože Wakouniga ni aktuelen samo za Slovence na Koroškem; marveč za vse Slovence, matične kakor tudi za druge, zamejske in nas izseljenke širom po vsem svetu.
J. S.

KOLENDAR društvenih prireditev

OCTOBER
14. — Društvo SPB Cleveland priredi družabni večer v avditoriju pri Sv. Vidu.
15. — Občni zbor staršev Slovenske šole pri Sv. Vidu.
21. — DSPB Tabor — Cleveland priredi svoj jesenski družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Igrajo Veseli Slovenci.
22. — Podružnica SZZ št. 25 bo obhajala 50-letnico obstoja v avditoriju sv. Vida.
22. — Občni zbor Slovenske pristave.
28. — Slovenski večer na Cleveland State University v počastitev sen. Frank J. Lauscheta.

29. — Roditeljski sestanek staršev učencev Slovenske šole pri Sv. Vidu. Začetek ob šestih zvečer.

NOVEMBER
4. — Stajerski klub priredi MARTINOVANJE v farni dvorani pri Sv. Vidu. Igrajo "Veseli Slovenci".
5. — Proslava 60-letnice progla-sitve neodvisnosti 29. oktobra 1918 v farni dvorani pri Sv. Vidu. Začetek ob 3. uri popoldne.

11. — Belokranjski klub priredi vsakoletno martinovanje v veliki dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue. Igrajo Veseli Slovenci.
12. — Slomškov krožek priredi vsakoletno Slomškovo kosilo v farnem avditoriju pri Sv. Vidu.
17.-18.-19. Fera sv. Vida priredi svojo vsakoletno jesensko zabavo z bazarjem v farni dvorani.
19. — Fara Marije Vnebovzete obhaja ZAHVALNI DAN od 3. popoldne do 9. zvečer v Društveni dvorani (stari cerkvi) na Holmes Avenue.

26. — Pevski zbor Dawn SZZ poda svoj letni koncert v SDD na Recher Avenue. Začetek ob štirih popoldne.

DECEMBER
3. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi v farni dvorani MIKLAJZEVANJE.
4. — Pevski zbor Slovan poda svoj jesenski koncert v SDD na Recher Avenue.
10. — Glasbena Matica priredi božični koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue.

FEBRUAR 1973
18. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi svoje vsakoletno kosilo v farni dvorani pri Sv. Vidu.

MAREC
4. — Klub slovenskih upokojen-cev na Holmes Avenue priredi vsakoletno večerjo in zabavo v Slovenskem domu.
10. — Glasbena matica priredi večerjo s plesom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue. Prireditev se začne ob 6. uri, večerja ob 7.30.
11. — Misijonska znamkarska akcija pripravi kosilo v avditoriju pri Sv. Vidu.

APRIL
28. — Odbor za pomoč postavitve Slovenskega doma in kapele v Parizu priredi družabni večer z večerjo in plesom v dvorani sv. Vida v Clevelandu.

JUNIJ
30. — Slomškov krožek, Cleveland, organizira vsakoletno romanje v Lemont.

JULIJ
1. — V Lemontu praznovanje spomina 50-letnice Vseslovenskega katoliškega shoda v Ameriki od 6. do 8. julija 1929.

Oglašujte v naših malih oglasih

- ČE PRODAJATE ali kupujete rabljeno pohištvo,
- ČE ISČETE ali oddajate stanovanje,
- ČE POTREBUJETE delovno moč,
- ČE ISČETE zaposlitev,
- ČE PRODAJATE ali kupujete nepremičnine —

dajte mali oglas v

AMERIŠKO DOMOVINO!

Pokličite HE 1-0628.

BISHOP BARAGA ASSOCIATION Cleveland Chapter

We offer these memberships in the
BISHOP BARAGA ASSOCIATION

Annual	\$5.00
Sustaining	\$10.00
Life (individual or family)	\$50.00
Life (institutional)	\$100.00

By enrolling now, you can help us in our work to raise this humble Missionary Bishop from Slovenia to the highest honor that can be bestowed by the Church.

Enclosed is \$.....

for my membership.

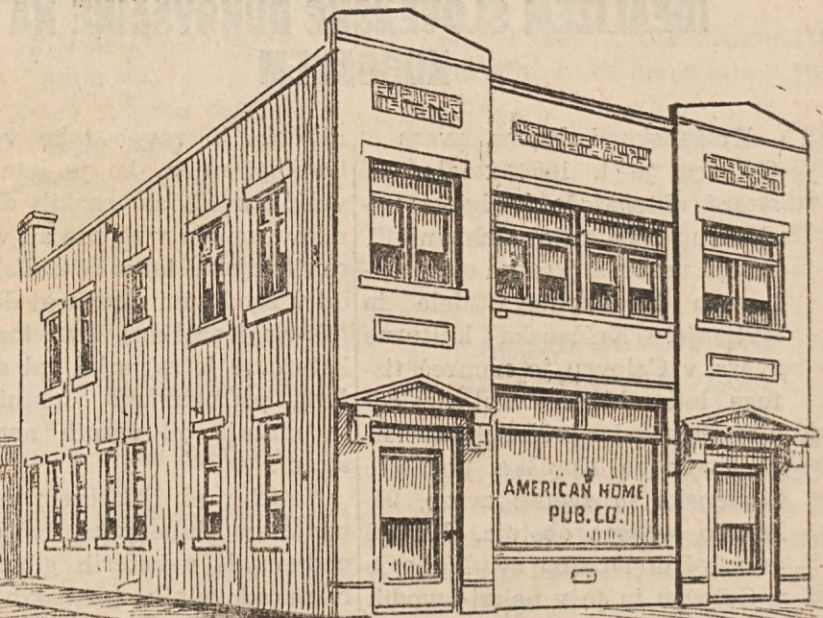
Name

Street

City State Zip

Donations under \$5.00 will be appreciated and acknowledged, but will not entitle the donor to the "Baraga Bulletin," published quarterly. Printing and mailing costs allow for mailings to ordinary, sustaining, and life members only.

Donations payable to Rev. Victor N. Tomc, Vice Postulator, 15519 Holmes Ave., Cleveland, Ohio 44110.

Za vsakovrstna tiskarska dela

se priporoča

TISKARNA AMERIŠKE DOMOVINE

6117 St. Clair Avenue

Cleveland 3, Ohio

tel. HE 1-0628

TRGOVSKA IN PRIVATNA NAZVANILA

Vse tiskovine za društvene prireditev:

okrožnice, sporedi, vstopnice, listki za nakup okrepčil.

Spominske podobice in osmrtnice

Najlepša izdelava - Prvovrsten papir - Hitra postrežba

NAROČAJTE TISKOVINE PRI NASI

TRGOVSKE TISKOVINE - PRIVATNE TISKOVINE

PATRONIZE OUR ADVERTISERS

Keep the American Home Alive

• OGLASUJTE V / AMERIŠKI DOMOVINI /

• PRIPOROČAJTE / AMERIŠKO DOMOVINO /

• SPOROČAJTE / AMERIŠKI DOMOVINI / OSEBNE NOVICE

• DOPISUJTE V / AMERIŠKO DOMOVINO /

• SPOROČAJTE PRAVOCASNO SPREMEMBO NASLOVA

• PORAVNAJTE PRAVOCASNO NAROČNINO

PROTECT YOUR
SLOVENIAN HERITAGE
AND ETHNIC VOICE
ADVERTISE IN THE
AMERICAN HOME newspaper

LET YOUR LIFE INSURANCE WORK FOR YOU

American Mutual has a new concept which combines your life insurance with an exciting new benefit program. This program includes low interest certificate loans, low interest mortgage loans, scholarships, social activities, and recreational facilities provided by one of the largest Slovenian Fraternal Associations in Ohio. For further information, just complete and mail the below coupon.

To: American Mutual Life Assoc.
6401 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

My date of birth is

Name

Street

City State Zip